

“Pujol podia haver estat millor alumne”

Raimon Galí (Barcelona, 1917), antropòleg i escriptor, fill del pedagog Alexandre Galí, ha publicat a Proa un nou llibre de records, ‘Memòries’, basat en els set volums de ‘Signes de contradicció’. Mestre de Jordi Pujol, diu que com a president de la Generalitat de Catalunya podria haver estat un alumne millor, en especial pel que fa a l’ensenyament.

Restret i guia de molts personatges que han condicionat la vida del país en els darrers quaranta anys, bo i començant per Jordi Pujol, ha publicat a Proa un volum de records que es basa en el tram de set volums de *Signe de contradicció*, on recull les seves experiències i reflexions de tots els seus anys, des de Prat de la Ribera. El volum de Proa, una excel·lent oportunitat per conèixer les arrels del pensament pujolista, es titula *Memòries*, té 260 pàgines i són, segons ha dit Galí, “un suplement, perquè afegeixen dades que no apareixen al llarg de *Signe de contradicció*, però sobretot volen ser una magnífica introducció”.

— Senyor Galí, el president Pujol va dir en la presentació del volum a la premsa: “L’únic llibre interessant que he fet, perquè no és polític, *Des dels turons a l’altra banda del riu*, està escrit sota l’impacte del missatge de Galí. Però després he fet tots els papers de l’auca i no sempre he estat fidel als missatges de Galí.” El president Pujol ha estat finalment un bon alumne de Raimon Galí?

— No completament. En conjunt, sí. Però en algunes coses, com en l’ensenyament, ha tingut errors garrafals, que ha corregit, si vol.

— Per exemple?

— Sobretot, donar camí lliure a uns personatges del tipus de Marta Mata, que no han fet bé a Catalunya.

— Marta Mata potser diria que no li han deixat prou lliure el camí.

— Accepto aquesta idea. És correcta.

— Però també opina que li’n van donar massa.

— Per al meu gust, sí.

— Què té de dolent Marta Mata?

— Home, passo gairebé a la meua història privada. Marta Mata fou deixeble privilegiada d’Alexandre Galí, el meu pare, i hi va fer una convivència tan gran que era gairebé familiar amb els pares meus i amb la mare de la Marta Mata. D’aquesta manera, els pares es van trobar que tot el que li havien ensenyat, va arribar un moment que, sense parlar de distanciament, va ser tot tergiversat, precisament en els valors ètics i morals que després deriven en els religiosos. En aquest aspecte va ser gairebé una frustració, i alguns fills en dèiem robatori.

En les *Memòries*, Raimon Galí, a més del seu pensament sobre el sentit responsable de la vida i el patriotisme, i de la seva idea, la que més l’obsessiona, que el món de l’home i de l’esperit és governat per la contradicció i el misteri, jutja les persones que ha conegut, fins i tot aquelles amb qui no ha sintonitzat. No solament Marta Mata, de la qual diu que “va buidar la pedagogia del pare de tots els seus valors morals i cívics”. Per exemple, de Josep Benet. Diu: “Em dol en l’ànima no poder comptar amb aquest home.” I de Josep Tarradellas, titlla de grotest el seu “Ja sóc aquí”.

Pujol va elogiar de Galí, en la presentació, com havia fet en l’homenatge que li van dedicar al Palau de la Generalitat de Catalunya l’any 1997 —text que el senyor Pujol va lliurar als periodistes— el sentit de l’honor i de la responsabilitat,

la idea que el caràcter és fonamental per a una persona i per a un poble, el seu cristianisme profètic i generós i la seva condició de "mestre d'energia". I va recordar: "Quan érem joves, ens va trasbalsar, ens va fer veure les nostres falles, en especial que els catalans oscil·len entre la fanfarronada i la claudicació."

— Senyor Galí, pel que ens heu dit, penseu que els valors ètics i morals són superiors als religiosos?

— Sí, és així. Poso per davant aquests valors. Els religiosos en són una conseqüència, en tot cas. I això el meu pare ho tenia molt en compte en les seves ensenyances perquè la seva escola, Blanquerma, era pràcticament lliure en l'aspecte religiós. L'única manera que ho fos és que els valors ètics i morals fossin límpids.

— L'escola laica no encomana valors, o no n'encomana prou?

— Evidentment.

— No forma prou?

— Humanament és coixa. Li falta la plenitud. Mentre que aquests valors que el meu pare defensava sempre eren uns valors neutres. No obligaven ningú. Eren una ensenyança. Formava part de la pedagogia.

— El que finalment li desplaia de Marta Mata i la gent com ella no són les seves simpaties amb socialismes i marxismes?

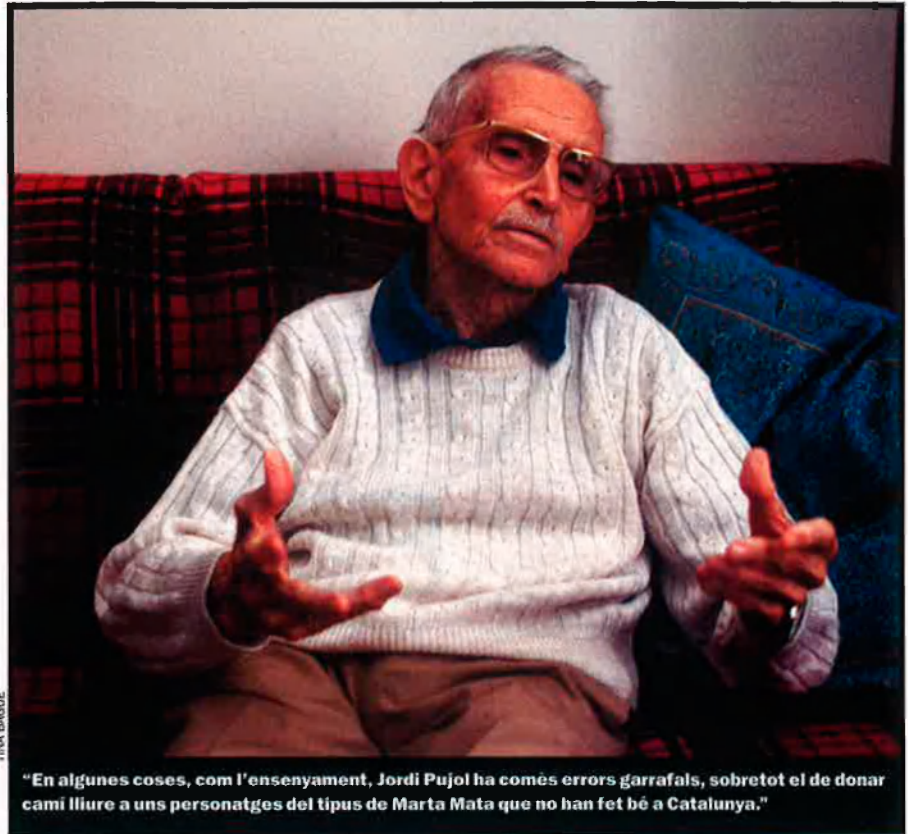
— No precisament això. Però evidentment això és una càrrega. Ara, el meu pare, com molts, van adoptar una generosíssima posició envers socialistes i marxistes sempre que mantinguessin una certa ètica. L'ideal principal del meu pare era omplir els caps i els cors de la gent d'idees generoses. Qualsevol idea anti-qual o contra-tal era lletja.

— En comptes de perdre el temps actuant a la contra, veure com es pot constuir, avançar, com li va ensenyar al jove Pujol...

— Sí. Una mica, sí.

— En quines circumstàncies vau conèixer Jordi Pujol?

— Gràcies a l'escoltisme. Retornat de l'exili, vaig actuar molt seriosament per refer l'escoltisme català, del qual havia estat deixeble abans de la guerra. Vam reunir gairebé tots els vells amics i livam donar una forta empremta, catalanista, na-

TINA BAGUÉ

"En algunes coses, com l'ensenyament, Jordi Pujol ha comès errors garrafals, sobretot el de donar camí lliure a uns personatges del tipus de Marta Mata que no han fet bé a Catalunya."

turalment. Un dia la policia va trobar uns nois que feien escoltisme molt d'estar per casa, encara, i va dir que eren uns nois que "practicaven el separatisme". Ja feia una mica de respecte, l'escoltisme català, el club nostre. I és que l'escoltisme era una marca forta, amb gent a dins com Pujol, Jaume Carner, la família Cabana sencera... De fet, allò va ser un moviment d'estudiants universitaris que volien buscar unes fites per caminar.

— Vau mantenir moltes xerrades privades amb el jove Pujol?

— Sí. Més que amb ningú.

— En què destacava?

— Una cosa que em va impactar de Pujol era la seva diafanitat i la seva correcció teològica.

— Teològica?

— Teològica, teològica. Aquella colla tenia una formació cristiana, però els caps grossos la tenien més teològica. I molt seriosa. Això va fer sobresortir Jordi Pujol, i si podíem tenir converses íntimes era per això. Després de la mort de mossèn Batlle, van formar grups i tots tenien preocupacions no sols antifranquistes sinó també arrelades en el fet de ser català d'abans de la guerra. Amb la

mort de mossèn Batlle aquella jovenalla va haver d'adoptar plantejaments polítics i van fundar, recolzats en Montserrat, el moviment que se'n va dir CC (Catalans Crist), al qual pertanyia Jordi Pujol.

— Canviem de qüestió. En el llibre parreu de José Antonio Primo de Rivera, personatge, dieu, que atreia per la seva meravellosa educació i pel seu temperament. Després de diverses trobades amb ell, vau treure la conclusió que respectava la identitat de Catalunya però que no volia transigir en el vostre refús a una *unidad de destino* que ens junyia als altres espanyols. Com era el personatge?

— Era en certa manera el típic noi de casa bona madrileny, que no tenia gaires diferències amb el noi de casa bona català. I d'impressió, no ens en va fer gaire perquè no hi teníem cap lligam. Va ser ell que ens va voler conèixer, però res de formal. Les converses que tinguérem amb ell van ser purament superficials.

— Finalment, i en síntesi, com jutgeu Josep Tarradellas?

— Va ser un gran enganyaire.

Lluís Bonada